

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA :
 34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO :
 34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250
 Letna naročnina L. 2.500
 Letna inozemstvo L. 3.500
 Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XX. - Štev. 8 Gorica - četrtek, 22. febr. 1968 - Trst Posamezna številka L 50

Katoličani in politika **Ameriško tipanje za mirom**

(Ob občnem zboru Slovenske katoliške skupnosti)

V polpreteklem času je bila Cerkev iz zgodovinsko pogojenih razlogov čisto neposredno zavzeta v strankarski politiki. Manjkali so katoliški laiki, politično delovanje je bilo povezano z obrambo verskih načel in podobno. To je imelo dobre, pa tudi slabe posledice. Ponekod se je razvil klerikalizem, javnost pa je zamenjavala ali celo istovetila posvetne ustanove s cerkvenimi. Koncil je začrtal novo smer. Cerkev naj se ne veže z nobeno stranko političnim strojem in z nobeno stranko tako, da bi bila konfesionalna. To ne pomeni, da ne bi bile več potrebne stranke, katerih delovanje se uravnava po katoliških načelih. Take stranke lahko obstajajo, delovati pa morajo samostojno, neodvisno in pravilno, samo z laiki na vodilnih mestih, torej brez cerkvene roke nad sabo in tudi neodvisno od nje. S tem je doseženo dvoje: odpade možnost klerikalizma, Cerkev pa se lahko popolnoma posveča svojemu bistvenemu, ki je duhovnemu in dušnopastirskemu delu.

SLOVENSKI KATOLIČANI V ITALIJI

Ce slovenski katoličani v Italiji nečemo prespatati koncila tudi kar zadeva politično področje, je nastopil čas, da se pogledamo v koncilski ogledalo ter povemo iskreno besedo sebi in drugim. To nalogo želi opraviti na Tržaškem Slovenska katoliška skupnost, ki bo imela v kratkem svoj občni zbor.

Naša naloga je nekoliko zapletena. Upoštevati moramo namreč poslanstvo in nalogo, ki jih imamo kot katoličani in dolžnosti, ki jih imamo kot udje narodne manjšine.

Ce naj vodimo v politiki res samostojno, od cerkvenega vodstva neodvisno vlogo, moramo biti katoličani za to delo ideološko in praktično temeljito podkovani. Večja samostojnost predpostavlja tudi večjo odgovornost. Zato je pri nas bistvena naloga vzgajati, graditi, formirati ljudi, pripraviti jih za odgovorno in samostojno delo. Slovensko katoliško politično delovanje moramo previhariti ter prilagoditi novim koncilskim perspektivam in potrebam. Slovenski katoličani smo globoko prepričani in gotovi, da imamo važno in nujno poslanstvo tudi v političnem življenju naše narodne manjšine. Na vprašanje, ali naj opustimo svojo politično organizacijo, torej odgovorjamo: non possumus, ne moremo. Pač pa jo želimo prezračiti, odpreti vrata in okna, zapluti z njo na široko morje. Največji poudarek bomo dali človeku, načelni in politično-praktični vzgoji ter izobraževanju ljudi, da bodo prišli za delo z ognjem in prepričanjem, nesebično iz čuta dolžnosti, iz ljubezni do stvari in sočloveka, zlasti do slovenskega brata, ki potrebuje z idejno jasnim, narodno zavednim in socialno naprednim duhom prežete klicarje, da mu bodo kazali pot v na krščanskih osnovah sloneče narodno življenje in ga dvigali iz materialistično ter marksistično prepeljene okolice.

Kot del narodne manjšine imamo slovenski katoličani v Italiji še posebne narodne dolžnosti. Prav zato iskreno in odprto sodelujemo z vsemi laičnimi političnimi skupinami in posamezniki, ki izpuščejo demokratično mišljenje in narodno zavest ter so skupno z nami prepričani, da lahko Slovenci le v lastnih in samostojnih političnih organizacijah uspešno zagotovimo naš narodni obstoj in razvoj, ker pač neslovenske politične stranke ne morejo biti nosilke slovenske narodne samobitnosti. Zato slovenski katoličani preko Slovenske katoliške skupnosti, ki bo dosledno s koncilskim duhom verjetno kmalu spremenila svoje ime, tvorno sodelujemo z drugače mislečimi v Slovenski skupnosti, katere soustanovitelji smo in kateri je za našo narodno manjšino nujno potrebna.

Ce namreč hočemo ostati in se razvijati kot Slovenci, moramo v okviru obstoječega demokratičnega reda imeti lastno

narodno zastopstvo in politično predstavništvo. To smo si ustvarili v Slovenski skupnosti, ki združuje različno misleče Slovence na osnovi širokega najmanjšega skupnega imenovalca. Ona upošteva vse bistvene sestavine slovenske narodne skupnosti, med katerimi so tudi krščanske vrednote. Ker mora biti Slovenska skupnost najmanjši skupni imenovalac, ne postavlja nobene sodelujoče skupine ali stranke v prvo vrsto, nad ostale, je pa odprta za notranji dialog med njimi. Tu je dovolj mesta tudi za slovenske demokratične socialiste, ki sprejemajo načelo in potrebo po lastni slovenski politični organizaciji.

***

Slovenska skupnost je torej krovna politična organizacija, v bistvu amalgamirana koalicijska vsaj štirih različno usmerjenih slovenskih političnih skupin poleg neopredeljenih, ki bi se tudi morali nekako povezati, da bi uveljavili svoje želje pri snovanju politike Slovenske skupnosti. Slovenska katoliška skupnost bo tudi v bodoče kot doslej podpirala Slovensko skupnost, hkrati pa bo ohranila in poživila svojo politično organizacijo, ker pač mora opravljati svojstveno poslanstvo, zlasti idejno-politično vzgajati ter oblikovati svoje člane na temeljih krščanskega nauka. Razumljivo je, da za to delo ne more in ne sme izrabljati skupne politične organizacije vseh demokratično čutečih Slovencev, ampak ga mora opravljati sama. Zato Slovenska katoliška skupnost iskreno vabi na občni zbor ne samo dosedanje člane, ampak tudi druge, ki bodo dobili vabilo. Priprčana je, da se ji bodo vsi z veseljem odzvali.

M. P.

Po vsem Južnem Vietnamu poteka te dni drugo obdobje ofenzive vietkonških komunističnih čet zoper severnoameriške postojanke in mesta pod nadzorstvom saigonske vlade. Uspehi to pot niso tako kričeči kot v začetku letošnjega februarja, a položaj ostaja za severnoameriško vojaško poveljstvo kakor tudi za washingtonske diplomatske kroge vendarle zaskrbljujoč in zagoneten obenem.

Vprašanje je namreč naslednje: kakšna je notranja povezava med zadnjima rdečima ofenzivama in med akcijo za mir, ki ga je zadnje čase že večkrat Severni Vietnam ponudil severnoameriškemu predsedniku Johnsonu, poslušujoč se pri tem različnih kanalov, med njimi celo italijanskega zunanjege ministra Fanfanija. Je diplomatska ofenziva Severnega Vietnama le taktično orožje, ki naj čim bolj učinkovito podpre vojaške komunistične napore? Ali pa ima pritisk na bojiščih samo namen ustvariti vietnamski osvobodilni fronti ugodne pogoje za pogajanja? In to je tisti zamotan problem, ki ga Washington mora rešiti, da ne bo napravil koraka v prazno. Odgovora zaenkrat še ni, a brskanje po ozadju odnosov, ki so zadnjih šest mesecev vezali Washington ter severnovietnamsko glavno mesto Hanoi, marsikaj napravi manj skrivnostno.

ŠTIRI OBDOBJA TAJNIH STIKOV

Prvo fazo tajnega tipanja o pogojih za mir je sprožil predsednik Johnson lani 25. avgusta, poslu-

žujoč se pri tem uslug romunske vlade. Za prenehanje bombardiranja Sev. Vietnama je postavil sledeče pogoje: 1. Hanoi naj začne s pogajanja v kratkem času po koncu napadov iz zraka. 2. Hanoi naj da zagotovilo, da bo tema pogovorov iskanje rešitve spora. 3. Hanoi ne sme izrabiti prenehanja bombardiranja za povečanje svojega vojaškega pritiska na Južni Vietnam. V znak iskrenosti svojih ponudb ter kot dokaz dobre volje je Johnson odredil omejitve zračne ofenzive ter izključil od ciljev napadanja iz zraka prestolnico Hanoi ter pristanišče Haifong.

Toda Sev. Vietnam pogojev ni sprejel. Zato se je Johnson, potem ko so tajna pogajanja propadla, odločil, da javno formulira ameriške pogoje. 29. septembra 1967 je v mestu San Antonio objavil pogoje, ki jih je Hanoi zavrgel, ne da bi bil razkril, da so se tajna pogajanja razdrila. Sama Johnsonova izjava pa je dobila v diplomatskih krogih naslov »Formula iz San Antonia«.

Druga faza obsega čas od oktobra do decembra 1967. Postalo je očitno, da se je Hanoi odločil za vojaško ofenzivo v velikem stilu; ameriška postojanka Khe Sanh na robu demilitarizirane cone na severnem koncu Južnega Vietnama, ki naj bi preprečevala dotok novih komunističnih čet iz Sev. Vietnama, se je nenadoma znašla obkoljena od dveh hanojskih divizij. Iz zaplenjenih dokumentov je postalo očitno, da so se komunistični partizani odločili spremeniti svojo taktiko: ne več krajevne gverile v tipu vojskovanja, ki naj traja še vrsto let ter počasi izčrpava nasprotnika, temveč preiti v masovno ofenzivo, ki naj odloči vojaški položaj v letu 1968. General Westmoreland, poveljnik ameriških čet v Južnem Vietnamu, je bil torej o vojaških pripravah komunistov dovolj poučen. Ni jih pa vzel preveč resno, poleg tega pa se je dal zapeljati od misli, da bo glavni napad veljal oblegani postojanki Khe Sanh na severu dežele, pa je zanemaril obrambo južnovietnamskih mest, vključno prestolnice Saigona. Napaka v predvidevanju torej, ki ga bo lahko stala izgubo poveljniškega mesta.

Tretja faza obstaja v mirovni ofenzivi Hanoia. 29. decembra lani je severnovietnamski zunanji minister Trinh nepričakovano izjavil, da se bo Hanoi začel pogajati z Washingtonom čim bo slednji ustavil napade iz zraka. V bistvu je to pomenilo sprejem prve izmed treh točk iz že omenjene »formule iz San Antonia«. Reakcija severnoameriške vlade je bila na zunaj umerjena, zato pa zasebno tem bolj zainteresirana. John-

son se je spet zatekel k tajnim kanalom in sredi januarja celo poslal državnemu poglavarju Sev. Vietnama Ho Ci Minhu zaupno poslanico, v kateri je omilil tretjo točko svoje izjave v San Antoniu, češ da je pripravljen pogajati se, če med pogajanja pronicanje severnovietnamskih čet proti jugu ne bo prekoračilo sedanjega obsega. Toda Hanoi ni hotel dati jasnega odgovora, čeprav je diplomatsko tipanje trajalo ves letošnji januar. Prekinila ga je nato zadnja vietkonška ofenziva, ki se je pričela 30. januarja in še vedno traja.

Prav sredi te ofenzive pa je zunanji minister Sev. Vietnama ponovno presenetil svetovno javnost. 7. februarja je v razgovoru z dopisnikom časopisne agencije France Presse, izjavil, da je Severni Vietnam pripravljen sprejeti tudi drugo točko Johnsonove formule, da je namreč Hanoi voljan iskati rešitev vojaškega spora.

Ostane torej le še tretja točka »formule iz San Antonia«, ki bi jo morale obe strani sprejeti. Toda prav ta točka je za Hanoi zaenkrat malo mikavna, saj od njega zahteva, da ne izrabita pogajanj za izboljšanje svojega položaja na bojiščih. Zato so v Washingtonu trenutno tudi mnenja, da bodo dogodki na fronti v prihodnjih tednih tisti, ki bodo vplivali na Ho Ci Minha v Hanoi, da tretjo Johnsonovo točko sprejme ali zavrne.

„Razdvajanje mladine“

Tednik »Dolenjski list«, ki izhaja v Novem mestu, takole modruje:

»Po podpisu protokola med SFR Jugoslavijo in Vatikanom čutimo oživljeno delovanje duhovščine. Niti najmanj nas ne moti njena verska dejavnost, toda vse pogosteje se srečujemo s poskusi političnega delovanja duhovščine med mladino. Vedno več je srečanj »katoliške« mladine, plesov, izletov, taborjenj in raznih oblik športa, kjer se pojavljajo duhovniki. Tudi na Gorjancih je bilo lani poleti več taborov »katoliške mladine«. Priča smo poskusom, da bi neki krogi radi ustvarjali posebna športna, izletniška in podobna katoliška mladinska društva. Komu naj koristi tako razdvajanje mladine?

Tudi šoli, ki se trudi vzgajati mladino po enotnem, zakonjenem programu (beri: marksistično-ateističnem, op. ur.), ne more biti vseeno, da skuša nekdo na nespremljiv način vsiljevati oz. propagirati verouk ter ustvarjati v razredu dve skupini učencev: eno, ki hodi k verouku, in drugo, ki ne hodi. To kvarti razpoloženje v razredih, moti pouk in povzroča šolnikom samo odvečno delo.«

In nato pride licemersko vprašanje: »Mar ne diši vse to že po protustavnem razpihanju verske nestrpnosti?«

Socialno poslanstvo patra Pierra

V ponedeljek, 19. t.m. smo gledali v Katoliškem domu v Gorici film »Ljudje brez doma«, ki na kratko povzame delovanje francoskega kapucinskega patra abbéja Pierra. Film je gledalcem vsaj deloma pomagal težave, katere je moral pogumni in vztrajni pater premostiti, preden je dosegel uspeh in splošen sloves; hkrati pa smo lahko videli, kako se pride do sočloveka, se zivi v njegovo duševnost in se tudi v zločincu vzbudi vsaj tisto malenkost dobrega, ki ga nosi vsak človek v sebi.

Nihče od tistih, ki so prihajali k p. Pierri v hišo Emavs pravzaprav niso vedeli, kaj ta beseda pomeni. Emavs je vasica 15 km severozahodno od Jeruzalema. Tam sta dva od učencev dan po Kristusovem vstajenju pri lomljenju kruha spoznala Gospoda. Tudi abbé Pierre si je namenil, da bi z delitvijo kruha in ostale pomoči v vsakem bližnjem odkril Kristusa.

V tisti hiši, Emavs imenovani, so se torej zbirali, zavrnjeni, pokvarjenci, brezposelni, ostajali tam en dan, dva, in potem odhajali, a vendar boljši kot so prišli. Tisti, ki so pa dalj časa ostali, niso več samo sprejemali; začeli so delati za skupnost, pomagali kljub svoji revščini še drugim siromakom in spoznali, da niso več ponižani, razžaljeni, zločinci, po milosti spuščeni na svobodo, izrodki človeške družbe, pač pa da so oni dajatelji, dobrotniki te družbe.

Vse to nam je zgoraj omenjeni film povedal; pa tudi da je treba človeku v stiski vrniti vero v samega sebe in mu pokazati, da je kljub pomanjkanju, v katerem živi, lahko še vedno drugim v pomoč. Kako preprosto se sliši, a kako težko je odkriti, kar je p. Pierre povedal bednemu človeku, ki se je hotel umoriti: »Res, nesrečen si in ničesar ti ne morem dati; toda zakaj ne bi namesto, da misliš na samomor, šel z menoj in mi pomagal?«

Ta abbé Pierre prihaja te dni v Gorico. Ne dopustimo, da bi odšel iz nje razočaran. Ne razočarajmo tudi tistih, ki so to srečanje s patrom pripravili. Ali naj vse tiste družine, katerim so se namenili pomagati z izkupičkom zbirke starih predmetov in potom drugih socialnih pobud, ostanjo v revščini kot doslej?

Treba je računati s tem, da se marsikdo ne bo udeležil srečanja s p. Pierrom, raznih prireditev, ki bodo v zvezi z njim ter ne bo sodeloval pri nabirki, poznani z imenom »bidonville«. Zato naj vsi, ki so socialno zavzeti, povabijo še kakega prijatelja, da bo pomagal zraven, malo natančneje pobrsakajo po stari šari, malo globlje sežejo v žep, tako da se bo gotovo en otrok več lahko igral in se ena mati več lahko nasmehnila, očetu pa se razvedril obraz. Bodite gotovi, vse bo šlo v dobre namene!

***

Za zaključek pa še nekaj konkretnih novic:

— 28. februarja zvečer bo v Gorici prvo srečanje s p. Pierrom, ki bo govoril v kino dvorani »Corso«;

— od 27. februarja dalje bo v Gorici potujoča razstava o lakoti v svetu;

— 7. marca ob 21. uri bo v kapucinski cerkvi »večerno bedenje« z branjem psalmov in s petjem;

— od 16. do 18. marca bo »bidonville« (nabiranje starih predmetov). To bo zadnja manifestacija, a najbolj važna. Izpeljati jo bo treba v treh dneh. Zato potrebujemo tudi pomoči rojakov. Zlasti skavtom, ki bodo pobirali po naših vaseh (Podgora, Standrež, Sovodnje) bo zelo prav prišlo, če bodo ljudje že prej javili svojemu župniku ali na sedežu skavtov v Katoliškem domu, kaj imajo doma pripravljene za to nabirko.

Peter Spacapan

Protijugoslovanski atentat v Parizu

V nedeljo, 18. februarja na noč ob 21.30 je nastala v prostorih jugoslovanske veleposlaništva v Parizu močna eksplozija, ki je povzročila eno smrtno žrtev, 20 oseb pa je bilo težje ali lažje ranjenih. Atentat je bil izveden v pritličju veleposlaništva, kjer so klubski prostori in kjer se posebno ob nedeljah in praznikih zbirajo Jugoslovani, zaposleni v Parizu. V trenutku eksplozije so prisotni pravkar sledili televizijskemu prenosu o sklepnih slovesnostih zimske olimpiade v Grenoble.

Jugoslovan, ki je zgubil življenje, je doma iz Makedonije, ranjeni pa so iz raz-

nih krajev Jugoslavije, le iz Slovenije ni nobenega. Med ranjenimi tudi ni nikogar iz diplomatskih vrst, veleposlanik Vejvoda pa je bil sploh odsoten iz francoske prestolnice. Večji del klubskih prostorov je porušen.

Do podobnega atentata, le da je imel manjše učinke in lažje ranil dve osebi, je prišlo tudi predlanskim 28. novembra, na predvečer jugoslovanskega državnega praznika. Jugoslovanske oblasti so prepričane, da je atentat dejanje »fašistične« emigracije v Franciji, ki bi rada zastupila francosko-jugoslovanske odnose.

ZGODOVINSKE IZJAVE v goriškem občinskem svetu

V petek, 16. t. m. je občinski svet vzel na znanje odstop dr. Sfiligaja od odborniškega mesta in na njegovo mesto imenoval na predlog Slovenske demokratične zveze prof. Slavka Bratino.

Ob tej priliki se je razvila zanimiva debata glede pravic slovenske manjšine. Prvi je spregovoril komunist dr. Battello, ki je vneto tolmačil odstop dr. Sfiligaja kot posledico nezadovoljstva Slovencev, ki so mnogo upali od sodelovanja z levo sredino. Skilleval se je na zadnje članke dr. Sfiligaja v »Kat. glas«, ki da so jasno pokazali to nezadovoljstvo.

Za njim se je oglasil dr. Sfiligaj in dejal, da ničesar ne doda in ničesar ne umakne iz pisma, ki ga je ob svojem odstopu poslal županu. Glasno je povedal, da Slovenci v Italiji zahtevamo priznanje in spoštovanje vseh naših pravic, tudi pravico uporabe slovenskega jezika v javnih uradih. »Mnogo vprašanj lahko reši občinski odbor sam,« je dejal dr. Sfiligaj, »in jih je dolžan rešiti. Pri ostalih vprašanjih, ki spadajo v pristojnost vlade in drugih organov, pa nam je občinski odbor dolžan pomagati.« Pripomnil je tudi, da so prva stari dolžne pomagati pravzaprav vse italijanske stranke brez izjeme, kajti Slovenci smo v vsem italijanski državljani. »Hočemo pa,« je govornik poudaril, »ohraniti se pri življenju z vsem našim kulturnim bogastvom, z vsem tem, kar nam je Bog dal, državni zakoni pa morajo to priznati. Čas je že, da se vse naše pravice dejansko priznajo in spoštujejo!« Nato je še dodal, da smo slovenski demokrati lojalno pristopili k formaciji leve sredine, kateri ostanemo zvesti, ker smo

prepričani, da je pravilna tako v krajevnem kakor v državnem pogledu.

Načelnik demokratske skupine dr. Cian je priznal in potrdil upravičenost vseh zahtev slovenske manjšine in podčrtal vsestransko pripravljenost demokrata zanos, zavzeti se za stvarno uresničenje teh zahtev, ker jim to narekuje že sama krščanska ideologija.

Tudi liberalci odv. Majo je priznal upravičenost vseh zahtev slovenske manjšine, dejal pa je, da Slovenci uganjamo nacionalizem, ko se protivimo nastanku protosinhrotrona in tovarn »Grandi Motori« na Tržaškem. V tem pogledu, je rekel, liberalci popolnoma obsojajo tako zadržanje.

Načelnik socialistične skupine odv. Sanzin je vsestransko podprl zahtevo Slovencev po enakopravnosti in živo poudaril, da se vse pravice naše manjšine morajo dejansko priznati in spoštovati. Čas je, je zaključil, da pridemo k stvarni rešitvi tega vprašanja, ki je zelo velikega pomena tudi s človečanskega vidika.

Ob koncu je misovec odv. Pedroni po svoje tolmačil slovensko stvar, in seveda negativno.

Tako smo Slovenci dobili važen dokument v roke, saj predstavljajo pozitivne izjave vseh političnih skupin v goriškem občinskem svetu, z izjemo misovcev, kora naprej k cilju, po katerem Slovenci v Italiji srčno hrepenimo in katerega moramo doseči.

Poročilo dodajamo še čestitke prof. Bratini za izvolitev v občinski odbor in ponašanje voščila, ki mu jih je izrekel župan v občinskem svetu: plodno delo in mnogo lepih uspehov!

Višarje v zimskem čaru

Na praznik lurške Materje božje, v nedeljo 11. februarja, so Openci, okrepljeni z rojaki iz Trsta in okolice poromali k višarski Materi božji. Pred njimi so goro »zavzeli« že farani iz Medane v Brdih, 50 po številu pod vodstvom svojega župnika g. Srečka Suligoja, ter mladina iz San Giorgia pri Pordenonu, ki jo je tudi bilo za en avtobus.

Tisti, ki radi in veliko v zimskem času Sv. Višarje obiskujejo, so bili vsi soglasni, da je bila nedelja 11. februarja tako čudovito lep dan, da ga bo težko znova enakega doživeti. Vse gore so bile kristalno čiste in celo daljni Grossglockner se je zdel čisto blizu.

Na pobudo žabniškega župnika g. Marija Černeta so vojaki prejšnji dan odprli skozi poldrugi meter visoki sneg pot do svetišča, ki je bila kar precej podobna strelskemu jarkom iz vrve svetovne vojne, ki so tedaj hrib rezali po dolgem in počez. Glavna cerkvena vrata, ki gledajo proti Kerštajnu, so bila zaplankana, tako da si je bilo treba utreti gaz po zidni ograji do vrat, ki zrejo na župnišče.

G. Jože Peterlin, salezijanec iz Marjanišča na Opčinah, je opravil sv. mašo ob 12. uri, ki naj bi bila za smučarje, a jih višarski zvonovi niso dosti privabili. Zato pa je bilo toliko bolj živo v gostišču pri

Mešniku, znotraj pa tudi zunaj na terasi, ki jo je božalo opoldansko sonce in od koder je tako čudovito razgled na Lovce, Viš, Nabojns in Montaž. Od drugih gostišč je pri cerkvi imel odprto le še Zedda, delovala pa sta, kar je razumljivo, tudi zgornji in spodnji hotel ob žičnici.

V dolini pa ni bilo tako lepo. Zaradi stavke cestnega osebja je moral prefekt videmske pokrajine v soboto 10. t. m. pozvati civiliste, da so vsaj delno odstranili sneg in brozgo s ceste, ker bi bil drugače promet nemogoč. Vsi turisti vedo povedati, kako drugače so oskrbovane ceste v Jugoslaviji in Avstriji, ki jih takoj očistijo s soljo. Pač pa so prišli smučarji v dolini na račun z novo vlečnico, ki so jo zanje pred dvema mesecema zgradili v Ovčji vasi v smeri proti Ukvam.

Na žabniškem pokopališču pa doživlja prvo zimo pod belo odejo v večnem snu 84-letni Kerštajnov oče, veliki prijatelj višarske Kraljice. Ob molitvi zanj in obisku njegovega groba se naš človek nehoti spomni tudi pokojnega g. Jožeta Vidmarja, ki je toliko krat vodil svoje rojake k višarski Mariji in se trudil za njeno svetišče. Isti mesec ju je Marija poklicala k sebi, naj bosta zato oba naša priprošnjaka pri Bogu!

Trinkov koledar za leto 1968

Malo z zamudo, pa vedno dobrodošel, je tudi letos v samozaložbi izšel Trinkov koledar. Uredil ga je prof. dr. Rado Bednarček. Obsega 144 strani malega formata, stane 300 lir in je na prodaj v naših knjigarnah.

Poleg koledarskega dela vsebuje niz kratkih, a zanimivih člankov, ki so posvečeni deloma spominu msgr. Ivana Trinka in deloma deželni beneških Slovencev pod Matajurjem. Marsikaj novega najdemo v njih, saj Slovenci o tej naši najbolj zahodni veji narodnega debla le malo vemo. Kako prav je, da nas urednik koledarja, poslužujoč se Trinkove besede seznanj s kraji v Slovenski Benečiji, z njenimi vzornimi duhovniki, starodavnimi cerkvami, z domačo folkloro, na koncu pa še s pravljico o smrti ob Nadiži in pod Kaninom, ki je zapisana v blagolglasnem beneškem in režijskem narečju.

Zelali bi, da bi Trinkov koledar za leto 1968 prišel v čim več slovenskih rok tudi izven Beneške Slovenije. Ob branju sestavkov bomo bolj dojel dušo naših skoro pozabljenih rojakov v podmatajurskih dolinah Nadiže, Idričice, Tera in Rezijske ter se začeli zanimati zanje. Duh velikega buditelja beneških Slovencev, ki spi svoj večni sen na pobočju očaka Matajurja,

naj zajame nas vse ter nas opomni, da zemlja domača ni prazna beseda. Del našega življenja je, kakor tudi naš materin jezik. To je dota, ki smo jo od svojih staršev prejeli in smo jo dolžni ohraniti ter bodočim rodovom zapustiti. Le tako bomo dočakali dan, da bo, kot pravi Kolednik v zaključni besedi v koledarju, prišel čas, ko »bo tudi v naših krajih spoštovan le tisti, ki ljubi svoj dom in mu je vedno zvest ostal«. Tedaj se bo »tudi v naših krajih uveljavil naš jezik v javnosti, v cerkvi in v šolah kot to uči naša ustava in božja postava«. In prav to vero in zaupanje hoče letošnji Trinkov koledar vsem našim rojakom v Beneški Sloveniji, v zamejstvu in v izseljenstvu posredovati. Prav je zato, da prislunhomo njegovi besedi! —ej

Stari in novi Jeruzalem

Mesto Jeruzalem šteje 265.000 prebivalcev; 200.000 jih živi v novem Jeruzalemu, 65.000 pa v starem, ki je do vojne pripadal Jordaniji. Tri četrtine vsega prebivalstva so Judje. V mestnem obzidju staveba Jeruzalema živi 23.675 oseb. Od teh je 82% muslimanov, 16% pa katoličanov, torej skoraj štiri tisoč oseb.

Msgr. Lojze Novak počiva v Črničah

Preteklo nedeljo se je izvršil prenos pok. msgr. Lojze Novaka z goriškega mestnega pokopališča v Črniče. Za prevoz je vse potrebno oskrbelo pogrebno podjetje Prescheren iz Gradiške, na meji so pa kontrolne oblasti šle zelo na roko tako na eni kot na drugi strani. Zato je bila krsta v Črničah že pred napovedano uro. Tam so jo položili na mrtvaški oder sredi cerkve, kjer se je takoj zbralo veliko število vernikov, da pomolijo za dušo pokojnega monsignorja. Med njimi so bili tudi goriški verniki, ki so se pripeljali s posebnim avtobusom.

Točno ob treh je k oltarju pristopil škof dr. Janez Jenko in začel s pogrebno mašo. Ljudstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo črniško cerkev, je na glas molilo odgovarjajoče dele maše, na koro sta izmenoma pela domači črniški mešani zbor in moški zbor iz Ajdovščine. Pri oltarju sta škofu stregla dr. Rudi Klinec in dornberški dekan g. Vrtovec, duhovščina je pa napolnila prezbiterij. Zelo prisrčno in zbrano je bilo med sv. mašo v cerkvi in nova liturgija je prišla od polnega izraza kot občestvena molitev in daritev.

Po maši je msgr. Jenko spregovoril v spomin pokojnega monsignorja, ki je 30 let preživel kot dekan in župnik v Črničah ter se v tistih težkih časih izkazal res za pastirja vseh. Zelo lepo je g. škof orisal duhovniški lik pokojnega monsignorja, njegovo predanost božji previdnosti, ki ji je vedno sledil, čeprav to ni bilo zmeraj lahko. Zaključil je z misljo, kako tolažljiva je za kristjana misel na nebeško veselje, ki čaka zveličane, in na vstajenje na sodni dan.

Po opravljenih obredih v cerkvi se je razvil spoved na črniško pokopališče. Dolga je bila vrsta mož in fantov pred krsto, skoro do cerkve do pokopališča, za krsto se je pa vila še daljša vrsta žensk. Na pokopališču so pokojnega msgr. Novaka položili poleg njegove mame, ki je tudi tam pokopana. Pri odprtem grobu se je od pokojnega dekana posloval domači ključar, ki se je v iskrenih besedah spomnil na vse dobro, ki ga je msgr. Novak napravil v črniški župniji od prve do druge svetovne vojne. Bila je to skrb v cerkvi in izven cerkve, za duhovni in posvetni blagor ljudstva.

S čudovito lepega griča, na katerem je pokopališče, se je v nadvse lep zgodnji pomladanski večer ob zahajajočem soncu razlegla zadnja pesem v slovo pokojnemu monsignorju, ki je tako našel svoje zadnje domovanje sredi vernikov, ki jim je bil pastir, in poleg svoje mame, s katero sta se imela tako rada. Naj počiva v miru!

(r+r)

Baragovo leto v Torontu

Letos 19. januarja je preteklo sto let, odkar je odšel v večnost Friderik Baraga, veliki slovenski misijonar med Indijanci Severne Amerike in prvi škof v Marquetteu, Michigan. Slovenci v Kanadi bodo letos slavili Barago in pomnožili svoje napore, da bi naš svetniški kandidat čimprej prejel v Cerkev oltarsko čast; čas od 19. januarja 1968 do istega datuma v prihodnjem letu so torontski Slovenci proglasili za Baragovo leto kot dobo posebne dejavnosti v prid Baragove zadeve.

V nedeljo, 21. januarja so v cerkvi Marije Pomagaj začeli z molitvijo, ki jo bodo sedaj vneto opravljali v cerkvi in po slovenskih družinah za Baragovo beatifikacijo. Istega dne popoldne je bila v dvorani Marije Pomagaj Baragova akademija. Slovenska mladina je uprizorila v režiji g. Staneta Brunška dramatsko delo dr. Tineta Debeljaka: Irenej Friderik Baraga. Debeljakovo delo je sicer namenjeno za oratorij, a je močno učinkovito tudi v govorniki besedi. Uprizoritev na odru je s petjem misijonskih pesmi poživil cerkveni pevski zbor Marije Pomagaj pod vodstvom g. Dušana Klemenčiča. Nato je g. Tone Zrnec CM kazal barvaste skoptične slike o Baragi in seznanjal občinstvo z Baragovim življenjskim delom in apostolsko gorečnostjo ter s sedanjim stanjem procesa za Baragovo beatifikacijo.

Božja beseda, verski mesečnik za naše naseljence v Kanadi, je začela objavljati vrsto zanimivih člankov o Baragi in Baragov življenjepisni roman, ki ga piše pisatelj Karel Mauser: Le eno je potrebno. Slovenski lazaristi v Torontu, ki opravljajo dušnopastirsko delo med našimi ljudmi v Kanadi, bodo proti koncu leta izdali Mauserjev roman v knjigi in sicer v dveh delih. Tako bomo Slovenci ob tem zlatem Baragovem jubileju dobili novo li-

terarno delo, posvečeno Baragi. Slovenski misijonarji v Torontu imajo načrt izdati letos popodobico z Baragovo podobo v barvah in molitvijo za beatifikacijo.

Dr. Rudolf Čuješ, profesor na St. Francis Xavier University, Antigonish, Nova Scotia, bo napisal v angleščini knjigo o Baragi s posebnim vidikom na Baragovo delo in vpliv v Kanadi.

Torontski Slovenci bodo Baragi posvetili letošnji katoliški dan na Slovenskem letovišču. Pevski zbori pri Mariji Pomagaj se bodo na vsem glasbenih prireditvah letos spominjali Barage; imajo namreč v pripravi štiri nove pesmi o Baragi. Na pobudo g. Toneta Zrneca so jih ustvarili Pavel Oblak in Karel Mauser (besedilo), Anton Jobst in Matija Tomc (glasba).

RAZNO

Brezobzirno poveljevanje spolnosti

V italijanski javnosti se pojavlja vedno večja zaskrbljenost zaradi publikacij in predstav, zlasti filmskih, ki odkrito in brezobzirno poveljujejo neurejeno spolnost, kar zelo kvarno vpliva zlasti na mladino. Dolgo časa je to zaskrbljenost kazalo samo katoliško časopisje, sedaj pa začenja ta pojav vznemirjati tudi druge kroge. V imenu svobode je zelo lahko opustiti vse moralne zakone, a v imenu svobode je potem zelo težko na moralnih razvalinah postaviti novo stavbo in zgraditi nov rod.

Smernice za preureditev teoloških fakultet

Jezuitski pater Dezza je razložil smernice, ki naj bodo merodajne pri preureditvi teoloških fakultet v raznih državah. Poudarjena bo večja svoboda posameznih univerz in fakultet ter stroga ločitev med filozofsko in teološko fakulteto. Take univerze bodo odprte vsem brez razlike. Teološke fakultete naj bi postale povsod enakovredne in enakopravne z drugimi univerzitetnimi fakultetami.

Nabirka za lačne v Belgiji

20. januarja so v Belgiji zaključili nabirko za lačne, ki so jo izvedli v letu 1967. Nabrali so 50 milijonov belgijskih frankov. V letu 1966 so nabrali 33 milijonov.

Natečaj za slovensko povest

Odbor Goriške Mohorjeve družbe razpisuje natečaj za izvorno slovensko povest. Dogajanje naj se po možnosti razpleta sredi Primorskih Slovencev. Povest naj obsega od 100 do 120 strani.

Natečaja se lahko udeležijo vsi slovenski ljudje, pa naj živijo kjer koli.

Podelila se bo trojna nagrada: za najboljše delo 50.000 lir; za naslednji dve pa nagrada 30.000, odnosno 20.000 lir.

Rok za izročitev povesti: do 31. maja 1968 (Mohorjeva pisarna, Riva Piazzetta 18, Gorizia).

Gorica, 14. februarja 1968.

Msgr. France Močnik, predsednik

Državni podtajnik Ceccherini v Števerjanu

V petek zvečer je števerjanski župan Stanislav Klanjšček sprejel na občini državnega podtajnika v notranjem ministru dr. Ceccherinija. Sestanku so prisostvovali tudi podžupan Ciril Terpin, odbornik Hadrijan Korsič, spremljal ga je pa provincialni odbornik M. Waltritsch.

Zupan je takoj v dobrodošlici pozitivno ocenil zanimanje podtajnika Ceccherinija za našo slovensko občino, katera ima še nekatere nerešene probleme. V prisrčnem razgovoru, ki je sledil, so mu občinski upravniki predstavili več potreb. Tako v prvi vrsti ureditev še nekaterih občinskih poti, ki niso v sklopu turističnih cest, pa bodo kmalu urejene z deželno pomočjo. Občinsko stavbo bo nujno treba temeljito popraviti in preurediti, kar bo stalo več milijonov. Vrtec tudi potrebuje raznih vzdrževalnih del ter nove opreme. Posebno pa je bila poudarjena potreba, da se števerjanska občina označi za gorati predel, kar bo prineslo veliko olajšav in pomoči našemu prebivalstvu.

Navzoči so iznesli še nekatere vprašanja, kot je napeljava telefona na Jazbi-

Z GORIŠKEGA

Občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete na Goriškem

Prejšnji četrtek, 15. februarja je imel Zveza slovenske katoliške prosvete na Goriškem v mali dvorani Kat. doma svoj občni zbor ter polagala obračun o svojem skoro enoletnem delovanju. Prejšnji se namreč vršil lani 12. aprila.

Okvirno poročilo je podal dosedanji predsednik dr. Kazimir Humar. Z zadovoljstvom je ugotovil, da je Zvezi v preteklem letu uspelo uresničiti dolgoželjno željo o kulturni izmenjavi med slovenskim in furlanskim prebivalstvom v naših deželi. V zvezi s tem je tudi izrazil upanje in željo, da bi se našim društvom in pevskim zborom odprla možnost kulturne nastopanja v Sloveniji, da bi mogli takrat vračati obiske kulturnih skupin, ki nam obiskujejo z onstran meje. Med razveseljive pojave lahko štejemo tudi izboljšanje odnosov med nami Slovenci samimi. Nekdanja medsebojna kulturna nestrpnost polagoma mineva in prehaja v oblike medsebojne strpnosti ter v iskanje nekega delovanja. Seveda pri vsej strpnosti ni ne more biti govora o odstopanju od naših načel. Ne gre za načela, temveč demokratično in civilno sožitje. Vsak svoboden, da si »prosto voli vero in prave«, a želimo, da to svobodo pustijo zagotavljati tudi nam. Končno je med dovoljve pojave v preteklem letu šteli daljnjo podporo, ki jo je ZSKP bila dolžna od strani dežele, goriške občine in province.

Poročilu predsednika dr. Humarja so sledila poročila tajnika in blagajnika Zveze ter predstavnikov včlanjenih organizacij, društev in pevskih zborov: Slovenski akademski društva v Gorici, SKPD F.B. Sedej iz Števerjana, SKPD J. Abram iz Pevme, prosvetnega društva Standrež, SKPD Mirko Filej iz Goriškega zbora Mirko Filej ter Podgorje. O dejavnosti športnega združenja Olympijske spregovoril prof. Kranmer.

Po razrešitvi staremu odboru so sledile volitve predsednika in nadzornega odbora. Za predsednika je bil ponovno soglasno izvoljen dr. Kazimir Humar, v nadzorni odbor pa so prišli: Jože Vižintin (Gorica), Jože Pavletič (Standrež) in Alojz Marjan (Števerjan).

Pričetka občnega zbora Zveze se je tudi ležil tudi goriški občinski svetovalec dr. Avgust Sfiligaj. Pozdravil je navzoče tak v svojem imenu kot v imenu SDZ v Gorici. Poudaril je dejstvo, da naš sosedni narod, s katerim živimo v isti državi, v splošno take vrste dejavnosti, kot so naša prosvetna društva, ne pozna in da je zato našim pravilno videl v njih jez zopre svoje raznarodovalne namene ter jih ni črtno uničeval. Dr. Sfiligaj je tudi opozoril Zvezo, naj bi letos ne pozabila na praznino 1400-letnice prihoda Slovencev v kraje.

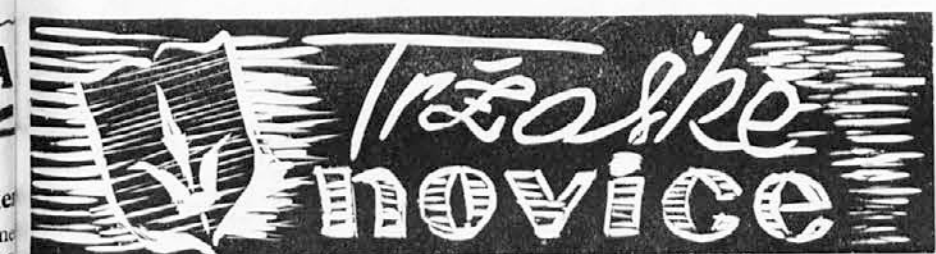
Pozdrave občnemu zboru je poslala tudi bratska Slovenska prosveta iz Trsta.

Somaševanje v baziliki sv. Petra v Rimu

Ta četrtek, 22. februarja, na praznik sv. Petra je sv. oče maševal v cerkvi sv. Petra. S papežem so somaševali nekateri predstavniki italijanske škofovske konferenca, ki zboruje ta teden v Rimu.

V

Slovenska pesem iz ust potujčevalcev . . .

(Ob robu neke proslave v Sv. Križu)

Dvorana komunističnega »Ljudskega doma« v Sv. Križu se preteklo nedeljo proti večeru ni tako napolnila kot se napolni ob priliki fratelančnih in pustnih prireditev italijanske komunistične stranke (KPI). Če je bilo temu vzrok lepo vreme ali kulturna »doslednost« domačih komunistov ali točneje »prosvetno« združenih socialkomunistov, ne moremo s polno gotovostjo trdit. Vsekakor drži, da je tistega dne v omenjeni dvorani krajevno društvo »Vesna« proslavljalo velikega pesnika Prešerna in da je na proslavo poleg prof. Borisa Pahorja povabilo tudi dva člana Slovenskega gledališča iz Trsta.

O tem, da je bistvo komunistične ideologije zasužnjevanje človeka po sočloveku, v popolnem nasprotju s Prešernovo svobodoljubnostjo, ne bomo tu razpravljali, ker je naše stališče do »kulture« kot jo v praksi pojmujejo komunisti, dovolj znano. Tudi ni naš namen, da bi se spuščali v strokovno oceno izvedbe prireditev, ker bosta to delo opravili v slovenščini pisani glasili dveh neslovenskih strank. Nam gre za to, da v imenu vseh narodno čutečih Križanov, tudi tistih, ki ne delijo z nami istega prepričanja, postavimo nekaj vprašanj oziroma nanizamo nekaj načelnih ugotovitev.

Nesporno drži, da je bil Franc Prešeren ne samo velik pesnik, temveč tudi velik Slovenec, globoko socialno čuteč in z gledno dosleden narodni buditelj, ki je poleg drugih krivic svoje dobe bičal tudi in zlasti tiste, ki so jih nekateri takratni rojaki delali nad lastnim narodom s tem, da so ga potujčevali. Kaj bi torej ta ve-

likan slovenske misli in besede dejal, ako bi moral v nedeljo v dvorani »Ljudskega doma« poslušati prelepo slovensko pesem iz ust potujčevalcev lastnih otrok? Da ne bo nesporazumov in krivih tolmačenj, naj takoj pojasnim, da gre tu za približno petino članov komunističnega pevskega zbora »Vesna« iz Sv. Križa, ki ga vodi Franc Žerjal. Ako šteje ta moški zbor, kot pravijo domačini, v rednih razmerah približno dvajset članov, od katerih imajo vsaj štiri svoje otroke v neslovenski šoli, potem je naša ugotovitev prav tako točna kot porazna!

Prešernov dan je za vsakega zavednega Slovenca praznik slovenske kulture, zato je prav, da na njem sodelujejo javni kulturni delavci kakršni so npr. člani Slovenskega gledališča iz Trsta, zavedni slovenski izobraženci in pevci, a kako naj te slednje vskladimo s tistim klavnim »kvartetom«, ki slovensko kulturo svojim lastnim sinovom odreka?

Prešernova proslava je javno hvaležno priznanje velikemu mojstru besede, ki iskreno sodelavce in udeležence navdaja s ponosom in veseljem nad vsem, kar so nam naši kulturni ustvarjalci najdražjega posredovali. »Kulturniki« prej omenjene vrste pa z namernim odtujevanjem lastnih otrok slovenski šoli žagajo korenine ter zavestno in hote s svojim slabim zgledom in nagovarjanjem ogrožajo možnost vzgoje in izobraževanja tudi otrokom tistih naših staršev, ki slovenski jezik, pesem in šolo ljubijo, spoštujejo in branijo.

Križan

Kdo razbija enotnost?

Slovinci na Tržaškem in zlasti v dolinski občini bijejo že več mesecev težak boj za ohranitev svoje zemlje in s težkimi žulji gor spravljenih hiš. Jasno in odločno besedo je glede tega problema povedala le Slovenska skupnost, ki je večkrat pozvala k enotnemu nastopu vseh političnih strank, katere vključujejo slovenske volivce. Do zadnjega je upala, da bodo ta poziv sprejele, saj gre končno za življenjske interese njihovih pristašev. Toda na žalost se to ni zgodilo. Zgodilo se je celo to, da so izvoljeni predstavniki komunistične partije in socialistične stranke z županom na čelu šli razlastiteljem na roko ter začeli z njimi pogajanja za prodajo srenjskega zemljišča.

In kakšno hvaležnost so razlastitelji pokazali za to uslugo? Ko je pred dvema tednoma prefekt dr. Capellini imenovan v upravni odbor Pristaniške ustanove, ni vanj vključil nobenega predstavnika dolinske ne miljske občine, na ozemlju katerih se pretežno razteza njeno področje. Tudi akcija, da bi izključili nekatere hiše Boljunčanov iz področja, ki je namenjeno tovarni Grandi Motori, ima malo možnosti za uspeh, kot je pravilno poudaril radio Koper v nedeljski oddaji za zamejske rojake.

Kljub vsem negativnim pojavom pa je potrebna čim širša enotnost in medsebojna strpnost, da bodo lahko Boljunčani kos preizkušnjam, ki jih čakajo. Toda zdi

se, da nekaterim ni za to, ampak celo skušajo sejati razdor in malodušje. Tako je npr. dolinski župan g. Dušan Lovriha imel pretekli teden več javnih zborovanj po raznih vaseh, na katerih je iznesel neresnične trditve na račun svetovalcev Slovenske skupnosti, češ da nimajo enotnih pogledov in omalovaževal njihovo delo, kot da so samo komunisti nekaj sposobni.

Takšna natančevanja je treba odločno odkloniti, ker so neresnična in neokusna, če nam je kaj do strpnosti in lojalnega sožitja. Dne 29. januarja 1968 so svetovalci Slovenske skupnosti poslali županu pismo glede boljunske zadeve, v katerem soglasno nekaj predlagajo. Če kdo v tem vidi »pošiljanje k vrage«, pomeni, da mu enotnost svetovalcev Slovenske skupnosti ne gre v račun.

I. t.

Zborovanje komisije

za Latinsko Ameriko

V Rimu je zborovala komisija za Latinsko Ameriko. Sv. oče je komisiji znova začrtal smernice za uspešno delo v težkih razmerah versko zanemarjene celine. Treba bo narediti več. Treba bo prestopiti v dobo, ki bo zahtevala žrtve. Predvsem pa bo treba usposobiti osebe in ga nato primerno tudi uporabiti.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 25. februarja do 2. marca 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verski problemi. 21.00 Krozček Picknick, nadaljevanje. 22.10 Sportne novice. — Drugi: Priča, drama v treh dejanjih. 21.15 Film. 22.05 Glasbeni program.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Drango, film. 21.15 Spint. 22.00 Gospodarska oddaja.

Torek: Prvi: 18.45 Vera in današnji svet. 21.00 Zbogom, Sicilija - drama Pirandella. 22.30 Iz prazgodovine. — Drugi: 21.15 Pestra oddaja.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Ubežnik, film.

Četrtek: Prvi: 21.00 Cloveški glas. 22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Pestra glasbena oddaja. 22.15 Novosti iz gledališkega sveta.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Ne puščajmo jih same, serijska oddaja. — Drugi: 21.15 Glasba. 22.15 Iz sveta znanosti.

Sobota: 19.36 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Delia Scala story, serijska oddaja. 22.15 Serijska oddaja. — Drugi: 21.15 Ljubavenski napoj, opera G. Donizettija.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 25. februarja do 2. marca 1968

Nedelja: 9.00 Dobro nedeljo voščimo s triom Dorka Skoberneto in Koroškim oktetom. 11.00 Mokedajeva matineja: General - filmska komedija. 16.00 Mednarodno atletske srečanje v Beogradu. 18.10 Karnevalske sprevode iz Viareggia. 19.05 Gorska zavetišča - film iz serije Gora skrivnosti. 19.30 Filmski burleski.

Ponedeljek: 17.30 Pri naših pravljicah: Franc Leben-Izo. 18.30 Duševno bolni in mi, nekdanj in danes. 20.35 Ferenc Karinty: Ob reki - TV drama.

Torek: 18.00 Obrežje - oddaja za italijansko narodnostno manjšino v Jugoslaviji. 19.05 Norcov večer - zabavni. 19.40 Vroča kri na Ptujskem polju. 20.10 Usodni lov - angleška komedija. 21.40 Gramofon - zabavno glasbena oddaja češke TV.

Sreda: 14.55 Torino: Nogomet Juventus: Eintracht - prenos EVR. 17.15 Kljukčeve dogodivščine - serijska lutkovna igra. 20.35 Ženeva: svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - nastop parov.

Četrtek: 18.45 Po sledih napredka. 20.35 Ženeva: svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - nastop plesnih parov. 22.00 Obisk stare gospe - film iz serije Cirkus v hiši. 22.50 Hokey Medveščak: Jesenice. **Petek:** 17.30 Moj prijatelj Flicka - serijski film. 18.20 Državno prvenstvo v alpskem smučanju. 19.05 Brez parole. 19.35 Tuj kulturni film. 20.35 Ženeva: svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - moški prosto.

Sobota: 17.10 Državno prvenstvo v alpskem smučanju. 20.35 Ženeva: svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - ženske prosto.

Opčine niso več Poggioreale

Odlok predsednika republike, ki je bil objavljen v Uradnem listu z dne 14. t. m., uradno spreminja ime za Opčine Poggioreale del Carso v Villa Opicina. Že pred več leti je zahteval, naj vrnejo Opčinam njihovo prvotno ime med drugimi tudi takratni občinski svetovalec Slovenske skupnosti dr. Teofil Simčič. Sicer pa še vedno ostaja tista »Villa«, ki bi tudi morala odpasti.

Prešernova proslava v Bazovici

V nedeljo, 18. februarja je bila vsa Bazovica združena prav v smislu pesnikove ideje, naj bo »prepir iz sveta pregnan«. Bilo je to na spominski svečanosti v bazovskino dvorani.

Najprej je izrekol pozdrav domači župnik msgr. Zivic. Prevzet od tako lepega občisa, od tako dobre volje vaščanov in faranov, se je zahvalil vsem, ki so pomagali uresničiti idejo skupnosti in vsem, ki so na proslavi sodelovali. Nato je domači pevski zbor »Lipa« pod vodstvom Stanka Zidariča zapel ubrano več pesmi. Potem so nastopili otroci z deklamacijami Prešernovih pesmi, recitali so bazovski dijak, učiteljica Ana Grgič je povezala pesmi v Prešernov življenjepis. Nato je pel otroški zbor pod vodstvom g. župnika, članica Slovenskega gledališča iz Trsta ga. Mira Sardočeva je recitala nekaj Prešernovih pesmi, prof. Jože Peterlin pa je govoril, kakšno izročilo smo prejeli od pesnika in kaj nam mora to izročilo pomeniti povsod, kjer Slovenci živimo. Tudi na tem koščku sveta. Zatem je nastopil cerkveni pevski zbor iz Bazovice pod vodstvom dr. Hareja in zapel več pesmi zelo toplo in dovršeno. Posebej je treba omeniti, da sta bili prvič izvajani dve skladbi dr. Hareja, ki ju je skomponiral na Prešernovo besedilo. Skladbi se odlikujeta po svoji melodioznosti in nežni finesi. Ob koncu je pozdravil sovaščane tudi domači g. učitelj Miro Presel, ki neumorno poje v pevskih zborih in je ves zavzet za svetovno delo, pevski zbor »Lipa« pa je zapel »Zdravljico« v Vrabčevi kompoziciji. Proslava je zapustila nepozaben vtis. Dekleta in otroci so bili delo oblečeni v narodne noše, tako da je bil tudi ta znameniti pečat pristen in domač. Zelo lepo je povezoval in napovedoval posamezne točke domači akademik Karlo Mezgec in skrbel, da je program nevsiljivo in lepo tekkel od začetka do konca.

Zdi se, da je bila to ena najlepših povojnih slovenskih prireditev v Bazovici, po duhu pa gotovo ena najlepših na Tržaškem sploh.

Akademik dr. Stelè v Trstu

Prejšnji teden se je mudil v našem mestu znani umetnostni zgodovinar, kritik in prevajalec, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. France Stelè iz Ljubljane. V škedenjski dvorani je v okviru Slovenskega kluba predaval o Lojzetu Spacalu, čigar razstava v muzeju Revoltella je dosegla velik uspeh.

Stavka Radijskega odra

Igralci Radijskega odra na tržaškem radiu so se pridružili vsedravnim stavki radijskih, televizijskih in filmskih igralcev, ki je trajala od 12. do 15. februarja. V svoji izjavi Radijski oder navaja zahteve, ki so povsem upravičene, saj status igralcev Radijskega odra ni izenačen s statusom, ki ga predvideva vsedravnna pogodba kategorije. Ob koncu izjave člani Radijskega odra zahtevajo »ponovni pregled pogodbe... da ne bodo igralci, ki nastopajo v okviru Radijskega odra, še nadalje zapostavljeni«.

V sredo 28. februarja pride v Gorico abbè Pierre. Prisluhljivo njegovim besedi!

JOSEFINE STEGBAUER 53
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

»Da, božja pota so včasih res čudovita in nedoumljiva,« je dostavila gospa Thorn ganjena.

Zdaj je prišla še Gretica na vrsto. Joahim Pöll je zaprosil gospo Thorn, če bi prišla kdaj v prihodnjih dneh dopoldne z Gretico v cirkus, ko bo on vežbal. Rad bi Gretici napravil veselje in jo pustil jahati na svojem žrebcu. Kar prideta naj, kadar jima bo najbolj prikladno. Samo, da ga malo prej telefonično obvestita, pa bo gotovo imej čas, da se jima bo nekoliko posvetilo.

»Zelo me bo veselilo, če vas bom moral še videti,« je dejal od slovesu in ji krepko stisnil roko.

Še isti večer je doma — v cirkusu — napisal pismo za mater.

Ljuba mati!

Prosimo te, preberi te vrstice v miru. Ne

bi rad videl, da bi se preveč vznemirjala, ker Ti to škoduje. Saj ni bila le moja krivda, če je tako prišlo in si tako dolgo nisva več pisala. Vse Ti bom razložil, ko Te bom obiskal. Upam, da bo to kaj kmalu mogoče.

Da sem Te spet našel, je bila vzrok svetinjska. Ti si jo podarila Gretici Thorn. Ta je svetinjico izgubila v cirkusu, kjer nastopam. Gretica mi je tudi dala Tvoj naslov. Vse ostalo Ti bom povedal, ko Te pridem obiskat. Takoj danes bi že rad prišel k Tebi, pa ne morem. Vsaj nekaj tednov moram še ostati pri cirkusu, ker me veže pogodba. Vsak večer moram nastopati, včasih celo dvakrat na dan, zato sem vezan. Ko pa bomo tu podrl šotore, bom takoj pohitel k tebi. Bodi prepričana, da nisem več tisti lahkomiselni pustolovec, kot sem bil takrat, ko sem šel od doma. Upam, da mi boš odpustila in da boš tudi moja ljubo hčerko Marjetico lepo sprejela. Prilagam Ti sliko moje Marjetice.

Lepo Te prosim, ljuba mati, za par vrstic, iz katerih bom razbral, da si mi odpustila. Iskreno Te pozdravlja in poljublja Tvoj sin Joahim.

MARJETICA

Takoj drugi dan po obisku je dobila gospa Thorn od Joahima Pölla pismo. Pisal ji je, da bi jo rad vprašal za svet, ker je v tem kraju čisto nepoznan in tuj. Ko mu je usoda naklonila, da se je smel spoznati s sočutnim človekom, zato se rajši obrne nanj kot na čisto tujega človeka. Je namreč v skrbeh za svojo hčerko Marjetico. Zato jo lepo prosí, da bi se smel še enkrat k njej, da bi se posvetoval o tej zadevi. Če je mogoče, naj mu to kar telefonično javi.

Gospa Thorn je bila takoj pripravljena, da ga sprejme in tako se je kar kmalu pojavil Joahim Pöll s hčerko pri njej na obisku.

Takoj je začel pripovedovati, kaj ga je pravzaprav napotilo k njej. Marjetica na noben način ne sme več ostati v cirkusu. Pri tem nemirnem življenju in potovanju iz kraja v kraj ne more obiskovati nobene šole vedno in se tudi ne more kaj prida učiti. Zato bi rad pustil Marjetico v kakem kraju, kjer bi vedel, da je dobro oskrbljena in je lahko brez skrbi zanj.

pametnega svetovati. Sami veste, da je treba v takem slučaju dobro premisliti. Marjetica je še tako majhna in nežna, da ji bo od začetka gotovo težko, če bo prišla čisto med tuje ljudi. Tak otrok potrebuje nežne roke in človeka, ki se zanjo posebej zanima. Zato bi bilo po mojem bolje, če bi jo dali h kakim družini. V kakem zavodu bi se prav gotovo ne počutila srečno in vrhu tega so zavodi tudi dragi.

»To bi ne bila nobena težava. Za mojega otroka mi ni nič predrago, da bi le vedel, da je moj otrok dobro oskrbljen in v vsakem oziru v dobrih rokah,« je odvrnil Joahim Pöll. »Tega se ne bojim toliko, da bi Marjetico preveč mučilo domotje. Je vse preveč samostojna za svoja leta. Bolj bi se bal tega, da bi se mi otrok odtujil, če bi živel pri čisto tujih ljudeh.«

»Veste kaj,« je predlagala gospa Thorn, »dajte mi še dva dni časa, da dobro premislim. V tem času si bom vse natančno ogledala in poizvedovala, potlej vam bom lahko res pametno svetovala.«

»Tako na hitro vam res ne morem kaj

(se nadaljuje)

